

Respons

Tsjetsjenia: Utstedelse av russisk innenriks- og utenrikspass i Tsjetsjenia

Problemstilling/spørsmål:

- I hvilke perioder har det vært mulig å få utstedt innenriks- og utenrikspass i Tsjetsjenia?
- Utstedelse av russisk innenriks- og utenrikspass i Tsjetsjenia dag

Tsjetsjenia er en delrepublikk i Den russiske føderasjon. Dette innebærer at Tsjetsjenias innbyggere er russiske statsborgere og er underlagt de samme lover som resten av befolkningen i den russiske føderasjonen, også hva gjelder dokumenter.

Det utstedes i dag innenriks- og utenrikspass i Tsjetsjenia.¹ Det har ikke alltid vært slik. I forbindelse med de tsjetsjenske krigene på 1990- og tidlig 2000-tallet var det perioder da personer bosatt i Tsjetsjenia ikke fikk dokumenter utstedt i delrepublikken. Denne responsen gir en kort historisk oversikt over hvilke perioder det var mulig å få utstedt de ulike dokumentene.

Innenrikspass i Tsjetsjenia

Mellom de to tsjetsjenske krigene, det vil si i perioden 1996 til 1999, var Tsjetsjenia de facto selvstendig. Russiske myndigheter trakk seg ut av Tsjetsjenia i 1996 etter å ha tapt krigen, hvilket innebar et fravær av russiske myndighetsorganer. I denne perioden var det svært vanskelig å få utstedt innenrikspass i Tsjetsjenia. I de tilfellene man fikk russiske innenrikspass i denne perioden var det etter Landinfos kunnskap som følge av at tsjetsjenske myndigheter fikk oversendt blanke passformular fra ingusjetiske myndigheter, eller at man fikk tak i et innenrikspass på det svarte markedet.

På begynnelsen av 2000-tallet ble en sivil (pro-russisk) tsjetsjensk administrasjon gradvis bygget opp igjen, og fra begynnelsen av 2001 begynte man å gjenoppta utstedelse av

¹ For mer informasjon om russiske innenriks- og utenrikspass, se Temanotat Russland: Innenriks- og utenrikspass (2012).

innenrikspass i Tsjetsjenia. Det å søke om et innenrikspass på denne tiden var imidlertid ikke uproblematisk. Det ble rapportert om lang ventetid, at myndighetene slapp opp for blanke passformular, og krav om bestiktelser for å få utstedt pass.

Russiske innenrikspass utstedes i dag ved alle FMS-kontorer over hele Tsjetsjenia (FMS, intervju i Groznyj november 2011).²

Utenrikspass i Tsjetsjenia

Det har i perioder vært tilnærmet umulig å få utstedt utenrikspass for personer bosatt i Tsjetsjenia.

I mellomkrigstiden fra 1996 til 1999, var det svært vanskelig å få tak i utenrikspass i Tsjetsjenia. Det skal imidlertid ha blitt utstedt egne tsjetsjenske pass (Ichkeria-pass) i denne perioden. Slike pass ble ikke anerkjent av andre land og representanter for Ichkeria-republikken måtte ha russiske pass i tillegg når de skulle reise til utlandet. Ichkeria-passene ble først og fremst utstedt til offisielle representanter for Ichkeria-republikken (BBC 1997).

I september 1999 ga det russiske innenriksministeriet (MVD) ordre om at det ikke skulle utstedes verken innenriks- eller utenrikspass til personer fra Tsjetsjenia noen steder i føderasjonen. Denne restriksjonen ble delvis opphevet våren 2000, og etter dette kunne passmyndigheter utenfor Tsjetsjenia utstede utenrikspass til tsjetsjenere på det stedet de var midlertidig bostedsregistrert (UNHCR 2003). Ifølge organisasjonen Memorial kunne det likevel være vanskelig å få utstedt utenrikspass, ettersom passmyndigheter andre steder i Russland måtte sende forespørsel til myndighetene i Tsjetsjenia for å få kontrollert opplysninger, og slike henvendelser ble ofte ikke besvart (Gannushkina 2002).

Ifølge Memorial begynte naboregionene Ingusjetia, Nord-Ossetia og Stavropolskij Kraj i 2002 å utstede utenrikspass til borgere av Tsjetsjenia (Tsjitigov 2005). Forskjellige kilder gir litt ulik informasjon om hvor disse passene ble utstedt. Nyhetsbyrået Lenta.ru skrev i 2005 at fordi utenrikspass ikke ble utstedt i Tsjetsjenia, måtte innbyggerne i Tsjetsjenia få utstedt utenrikspass i naboregionene eller i Moskva. Ifølge nyhetsbyrået Strana.ru ble utenrikspass for personer bosatt i Tsjetsjenia utstedt av naboregionene (Tsjitigov 2008).

Memorial (Tsjitigov 2005) skriver at utstedelse av utenrikspass til borgere av Tsjetsjenia ble stoppet i Ingusjetia og Nord-Ossetia i 2005, og at Stavropol fikk fullmakt til å utstede utenrikspass for personer bostedsregistrert i Tsjetsjenia. I praksis leverte en person sin søknad til passmyndighetene i Tsjetsjenia, som videresendte dokumentasjonen til Stavropol. Utenrikspasset ble så utstedt i Stavropol (med kode for Stavropol), og sendt til passmyndighetene i Tsjetsjenia for utlevering. Denne informasjonen har blitt bekreftet av den føderale migrasjonstjenesten (FMS) i Groznyj i møter med Landinfo i 2009 og 2011.

Som i resten av Russland er det i dag to ulike typer utenrikspass i omløp i Tsjetsjenia; biometriske og ikke-biometriske. Det er valgfritt hva slags pass man vil ha. Ifølge FMS i Groznyj (møte, november 2011) utstedes ikke-biometrisk pass hvis det haster å få pass, og biometriske pass i andre tilfeller. Det har vært mulig å søke om biometriske utenrikspass i Tsjetsjenia siden desember 2007. Kode for utstedelsessted i disse passene ble av FMS i 2009

² For mer informasjon om korrupsjon i forbindelse med passutstedelse i Tsjetsjenia se temanotat Russland: Innenriks- og utenrikspass (2012).

opplyst å være FMS (ФМС) 20001. Det har ikke lyktes Landinfo å få bekreftet om denne koden fortsatt brukes.

Ikke-biometriske pass utstedes i Stavropol (utstedelseskode for Stavropol), men pass søkes og utleveres i Groznyj. Koden for utstedelsessted i disse passene ble i 2009 opplyst å være FMS 174, men det har ikke lyktes Landinfo å få bekreftet om denne koden fortsatt gjelder (FMS Groznyj, samtale juni 2009).

Søknad om utenrikspass kan kun leveres til FMS i Groznyj (FMS, møte november 2011).

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke-offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, og kildegrunnlaget vil ikke nødvendigvis være like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor begrensede tidsrammer og vil i liten grad inneholde bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Referanser

Skriftlige kilder

- BBC (1997, 27. november). Chechen leader unveils "unofficial" passports – Russian report. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/world/monitoring/35078.stm> [lastet ned 19. september 2012]
- Gannushkina, S. (2002, 3. juli). O polozhenii v Rossii khitelej Tsjetsjni, vynuzjdenno pokinuvsjikh jejo territoriju. [Om livssituasjonen til tsjetsjenere som ble ufrivillig flyttet til Russland]. *Kavkaz-uzel*. Tilgjengelig fra <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/22716#3> [lastet ned 19. september 2012]
- Landinfo (2012, 7. september). *Temanotat Russland: Innenriks- og utenrikspass*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/2161/1/2161_1.pdf [lastet ned 19. september 2012]
- Lenta.ru (2005, 13. juli). V Tsjetsjne natsjnut vydavat' zagranpasporta. [Man begynner å utstede utenrikspass i Tsjetsjenia]. *Lenta.ru*. Tilgjengelig fra <http://www.lenta.ru/news/2005/07/13/passport/> [lastet ned 19. september 2012]
- Tsjitigov, K. (2005, 15. juli). *Zagranpasporta khiteljam Tsjetsjni budut po-prezjdemu vydavat'sja za jejo predelami*. [Utenrikspass skal igjen utstedes til tsjetsjenere som før]. Moskva: Memorial. Tilgjengelig fra

Respons Tsjetsjenia: Utstedelse av russiske innenriks- og utenrikspass i Tsjetsjenia

<http://www.memo.ru/hr/hotpoints/caucas1/msg/2005/07/m47137.htm> [lastet ned 19. september 2012]

- Tsjitigov, K. (2008, 24. januar). Tsjetsjentsy stali “vyezdnyimi”. [Tsjetsjenere har blitt til “besøkende”]. *Strana.ru*. [Artikkelen er ikke lenger tilgjengelig på Internett]
- UNHCR (2003, 1. februar). *UNHCR paper on asylum seekers from the Russian Federation in the context of the situation in Chechnya*. Geneve: UNHCR. Tilgjengelig via Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ea7bbd34.html> [lastet ned 19. september 2012]

Muntlige kilder

- FMS, dvs. Den føderale migrasjonstjenesten, i Groznyj. Møte i juni 2009 og november 2011.

© Landinfo 2012

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.